

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Kedden 7. Juniusban 1791.

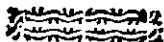
Egy Kérdés az Elysfümban.

Az órrunk előtt Juniusnak 12-dik napja! itt van a' fegyver-nyugvásnak határ-köve le-téve, vallyon háború lelzsz-é tovább-is, vagy békelség? — Ennek a' Kérdésnek meg-fejtése jutalam alatt adattatott ki az *Elysfümban*, 's egy Politikus Lélek ezeket felelte rá: „ Ez a' kedves hangú szó: békelség — minden Ausriai Tartományokban leg-közönségesebb szó — és azt ki ki el-hiheti, hogy az Ausriai Udvar minden háborút úgy néz, mint egy Bölts a' részeg embert, és az elől ki akar állani; de miképpen? és hogy lehessen vinni? az ajtó előtt álló idő mutatja meg. A' fegyver-nyugvás ide-jének meg-holtszabodása és egész Oktoberig lett határozása még eddig üres hírnek esmertetik — tehát csak egy néhány napok vagynak még közben; X x hogy

hogy, vagy a' háboruról bizonyost kellett hallanunk; mert a' mint a' *Szisztovi* Lelkek belzéllek, egy második Kurir-is érkezett ide *Londonból*, ki a' békességet szerető lelkü *Auftriának* nem kívánsága szerént való hírrel mondatik meg-érkezettnek, melyre nézve némelly Magyar Sergek parantsolatot is vettek az utozásra, és a' széleken el-izéledettek öszve vonnyák magokat. De ez csak azért lehet inkább, hogy a' szélekre már minden órán ki-állandó rendeletlen Török Sergek bé-ütéseket, vagy alattomban való tolvajságokat ne vihessenek véghez —; mert ha igaz az, a' mit az ujjonnan érkezett *Moldvai* Levelek erősíttenek, hogy a' *Muszka* Sergek minden nem régiben el-foglalt Városokat és helyeket, még csak *Maczin* Városát-is el-hagyták — hogy *Gen. H. Gallitzin Bertásba* a' maga előbbeni Tábor helyébe viszsa ment — és hogy *H. Repnin Jász* Városában vagyon. — *Brailov* nem ostromoltatik, hanem az egész *Muszka* Tábor csak óltalmazóképpen tartja magát, a' békesség ellen gyanunk nem lehetne; ezek pedig így vagynak. — Mi az oka ezen *Muszka* tsendességnek? Ugy haljuk, hogy nem csak *Szisztovban*, hanem *Jász* Városában-is a' *Muszka* a' békesség tanátskozásához kezdettenek, és ezek csak azért volnának. — Már most az ujj nyelbe ütött *Lengyel* Ország — ujj mozdulást tehet a' békességen; azért egész fel-függeztett itélettel csak 14 napokig várakozzunk még — a' terében fekvő, 's a' békesség *Bábáitól* körül vétett *Szisztovnak* és *Jászinak* szülni kell minden órán. — Addig-is ezek az *Elyfévmban* lévő lets fets Lelkek mitsoda értelmekre vetemedtek légyen a' háboruról és békességről, meg-belzéllem. — Ezek között sokan azt belzéllek, hogy a' *Szisztovba* érkezett *Pruszus* és *Anglus* Kurirok' Levelei egymással annyira meg-edgyeztek, hogy csak szóbbeli külömség sem sok volt benne. Azt mondják, hogy az *Auftriai* Ház, a' *Pruszus* Udvar jó és bölts' kívánságát egész örömmel fogadta volna-el; melyben meg-engedte a' *Pruszus*, hogy a' *Portával* való

békesség kötésben még csak szó se legyen a' *Raj-*
khsnbakhi edgyezésről; azonban mi-is bizonyosá-
 tészszük ellenben a' Pruszszus Királyt, hogy a' bé-
 kesség kötésben magunkat a' szoros *Status quo*-hoz,
 fogjuk tartani; t. i. ahoz az állapothoz, melyben
 a' háboru előtt vóltunk, vagy kell vala lennünk.
 — Azt mondják mások, hogy az Auszriai Udvar
 az 1739 dikben VI. *Károly* alatt Belgrádnál kötött
 békességhez kívánná magát szabni, mely szerint *Or-*
sava, bizonyos meg határozások mellett, mellyeket
 még eddig a' Porta soha sem tellyesített, által-fog-
 na a' Portának engedtetni; de ellenben mi-is nem
 csak *Orsava*, és *Belgrád* Vára kö-falainak le-ron-
 tását, hanem azt is kívánnók, hogy *Horvát* Or-
 szágban az *Unna* vize lenne azon eleven határ-szél,
 mellynek innettső partyán a' Horvátok, a' túlsón
 pedig a' Törökök rakázhalsanak. — A' mostani
 Török Nagy Vezér egy okos Vezér, egy almás szür-
 ke szakállú bátor legény, egy keveset de fontoson
 szóló, és a' dolgokba mélyen bé-látó Politikus,
 ki már egy nevezetes vállogatott fejekből álló Tá-
 borotskát tart készen titokban, hogy ha az Auszriai
 Udvarral a' békesség hirtelen meg találna ugy lenni,
 hogy azonban a' Muszka Udvar ezzel edgyütt nem
 békellene, azonnal el foglalhassa Oláh Országot, ne
 hogy a' Muszka találjon belé ülni; de ezt sokan
 nem hihetik, hogy a' mi Sergeink egy olyan Or-
 szágot, mellyet edgyütt a' Muszkákkal vettenek-
 meg, azoknak hírek nélkül ott hagynák — hogy a'
 Muszka olly álmas volna, hogy erre ne vigyázna
 — azonban edgyütt kelletik a' békességnek meg len-
 ni; mert ezen békesség dolgát sok ölzve szótt font
 Környülállásuk kerítették bé. — más most Lengyel
 Ország, mint vólt csak 2 hónapokkal is ez előtt —
 ugyan is — Minekelötte még Lengyel Ország e-
 zen mostani lábára állott volna, a' Lengyel Király
 és az ő részén lévök meg tudakoztatták alattomban
 a' Szakszonai Választó Fejedelemtől, ha vállalja é
 a' Királyságot vagy nem? és azt írják mindenek
 hogy ezt felelte volna: „Noha én Lengyel Or-

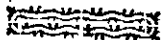

szágnak ezen önként való ajánlásától nagyon érzékenyítetem-is, mindazonáltal az én Országomat Szakszoniát, és ő-is engemet szívből kedvelvén, minnek-előtte magomat meghatározom illőnek itélem, hogy ezt ezen Orzágnak szomszédjaival Austriával és Pruszfiával közöljem, és a' Lengyeleknek-is azt tanátslam, hogy ők is a' magok hatalmas szomszédjokkal Muszka Országgal ezt tselekedni előre el ne múltsák. — Minekutánna meg-esék ezen változás Lengyel Országban, az is vala leg-első lépése, hogy a' Muszka Követnek *Bulgakounak* tudtára adá, hogy pohá. a' Muszka Udvarhoz való szíves indulatja mindenkor eleven légyen-is, még-is a' Környülállásoktól kényszerítettett ezt tselekedni; ha azért a' Tsászárné ezen ő munkájokat helyben hagyja, ő egy olyan frigyét ígér Muszka Orzágnak Lengyel Országgal, melly Lengyel Orzágnak éránta való mindenkori engedelmes szíves indulatjáról tökéletes zálog lész. Ki kételkedhetik benne, hogy az Auszriai Házhoz-is ilyen magok meghatározását küldettek a' Lengyelek; azért tsak várjuk-el; minden órán az ezekre tett feleleteket is meg halván, közelebb szolhatunk mind a' Békességhez, mind a' Háborúhoz a' Portával; mert ezen Lengyel Király választás — a' Szakszoniai Fejedelem Leánya, Férjének előre való választása, még pedig az Orzágtól (azt mondják az *Elyséumi* Lelkek) egy olyan *Mátka*-gyűrű, mely Lengyel Orzágot vagy Austriával, vagy Muszka Orzággal össze-házasítja. Tsak már eddig is Sógor Ausziával — ha Muszka Orzággal házasodik; Auszria, Muszka és Lengyel Országok egy győzhetetlen erőt és hatalmat fognak Európában tsinálni. Hát vallyon nintsen-é a' mostani Lengyel Orzágnak a' mostani békekéség vagy háború dolgába nagy befolyása? hát nem ki koptott-é innen a' Porta reménysége? — ki mérné nékem azt állítani? — várjuk végire a' Vásárt — az Újság-író kútfejek nem fognak 5 — 6 esztendőök alatt kiszáradni.

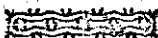
Frantzia Ország. — Tudva volt *Romban* a *Párisiak'* nagyobb részének mostani gondolkozása módja, de csak még sem vélhette Pápa ő Szentsége, hogy olly tsúfot üzzenek *Párisban*, fenyegetőző Brévéjéből, 's önnön személléből; mint a' millyet üztenek valósággal Máj. 3-dikán. — Az akkor elkövetett szörnyűségekhez járúl, hogy közelebb egy botránkoztató képet árultak *Pápa' Bullája* nevezet alatt, az *Aureliánumi* Hertzeg Palotájában (*Palais Royal*), mellyet nagy kapkodással vett a' Nép. — A' Rajzolatnak e' volt a' foglalatja: A' Pápa, palotájának egyik folyósóján áll, a' maga Pápai székében 's ékelségében; előtte van egy szentelt viz tartó edény; tele szappanos vízzel, mellyet *Royou* Apátúr felhaboz egy szentelő viz feskendezővel. A' Pápa, buborékokat (frantziául *bubbles*, deákul *bullas*) szed a' habos vízből, 's megáldva *Frantzia Ország* felé fújja azokat, A' *Frantzia Király' Nénnyei*, szellőt hajtának a' buborékokra, hogy annál egyenesebben szállyanak, 's hamarabb érjenek *Frantzia Országba*. Távol szemléltetik *Frantzia Ország*, fellegen ülve, a' maga ujj Papjaitól körül véve, 's a' Konstituzió' Könyvére támaszkodva; és midőn hozzája jutottak volna a' buborékok, fritskát adott nékiek, 's legottan el enyésztek.

Még nem szüntenek meg a' Frantziák a' *Mirábó* holt testét külömb külömb tiszteletekkel illetni, és nevezetesen a' *Párisi* Nép annyira tiszteli őtet, hogy ezen szük időben *Bátsuval* jár a' *Genovése* Templomba az ő holt tetemeihez, és ott virágokat és egyéb áldozatokat hánynak az ő 'Sirjára, és azt kiáltozzák; „Oh *Mirábó!* mennyivel jobban volna most nekünk dolgunk, ha te itt nem vólnál? — Nem kisebb tiszteletet mutat a' Frantzia nép a' *Vóltér* holt teste eránt; mert a' Nemzeti Gyűlés végzése szerint, a' múlt hónapnak 9-dikén egy Papokból Tisztvifelőkből és a' Nemzeti Gárdákból álló pompás gyülekezet mene egész tzeremoniával a' hajdani úgy nevezett *Szeliores* Apáturságba, hol *Vóltérnak* holt tetemei nyugofsznak vala; és ennek holt

hólt testét ki-ásák. Minthogy *Vóltér* igen vén korában csak nem egészen el-száradott testben hólt vala meg, még minden rohadás nélkül találtaték tette; úgy, hogy az őtet ez előtt esmertek egészen meg esmerhetik vala őtet. Midőn teste a' Sirból ki-vételett, a' Nemzeti Katonák 3 *Sárvét* adtak. Az ő Tetemeire egy borostyán Koszorut tett a' nép és *Romylibe* vitte azt, hol a' nép az útokat zöld füvel és virágokkal hintette vala bé. — *Romyliben* a' Templom *Khorusába* vitetett teste, közönséges nézésre tétetett-ki. Fél éttzakának idején bé záratott a' Koporsó, és a' Nemzeti Gyűlésnek nek további rendeléséig a' fő Templomban tétetett bé. — Ki gondolta volna ezt valaha? hogy az a' *Vóltér*, kit az egész Kereszténység annyira látatott gyűlölni és kárhoztatni, ezt a' tiszteletet érje az ő hólt korában valaha?

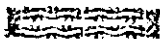
Minthogy a' *Vóltér* testében azt találják a' Frantziák, a' mely csak 100 esztendővel is ez előtt nagy *Argumentum* vólt a' *Canonizatio Processusában*, a' Szentség meg-probálására (hogy a' teste nem rohadott el) könnyen meg-eshetne, hogy a' Frantziák e' mostani meg-fordúlt állapotban, ha rajtok állana, Szenté tennék *Vóltért*, vagy leg-alább életében el-talált sok jövendőléseiért a' Proféták közé számlálhatnák — kiről leg-közelebb ezt jegy-zik meg most az Irók: — „Egykor udvarolván *Vóltér* a' mostani Frantzia Királynak, meg-áll a' Királyi Palota közepén, és tsudálkozni kezd a' falan szemlélt 3 Képeken. A' Király jól tudván, hogy a' Keresztény Vallás nem a' *Vóltér* dolgá, azt kérdi tőlle, hogy nem esmerné-e az előtte lévő 3 Képeket, hogy annyira tsudálkoznék rajtak? Azt felelé *Vóltér*, hogy edgyet sem esmer közüllök. Imé, mond a' Király, ez a' középső a' fel-felzített Isten a' *Jesus Kristus*, amaz jobb-felől a' mostani Pápa, bal-felől pedig én vagyok, és az én Képem. Erre csak el tsudálkozván *Vóltér* így felelé: „Azt ugyan tudtam eddig is, hogy a' *Kristus* *Jesus* fel-felzített, de azoknak neveit, kik jobb-ról

ról és balról mellette függöttek, most tudom előbb, Tsak el hűle a' Király belé — mit felelt *Vóltér!!*

Egy néhány napokkal halála előtt azt az ítéletet tette *Mirabó* az Angliai fő Minister *Pitt* Politikája felől: „Ezt a' Pittet valósággal az örökké való készületnek Ministerének lehet mondani; mert ő az egész Európának Politikáját tsak készülésekkel és fenyegetődzésekkel nem pedig tselekedettel igazgatja.“ — Minthogy *Mirabó*ról tudjuk, hogy életének utolsó óráin mind olyanokat beszélt, melyeknek nem tsak a' Frantziák, hanem más Nemzetek is hasznokat vehetik, imhol fenn irt szavai a' Kurirban-is helyet érdemlettek. — Frantzia Ország még egy néhány esztendőig bőv aratást szolgáltat az Ujságíróknak.

Elegyes jegyzések. — „Az én kedves Tudósim *Krájováról* azt írja Máj. 26-dikán költ Levelében: — „Itten olyan halgatásban vagyunk, mint ha soha semmi háborunk sem lett volna. A' mi az életünk dolgait illeti, még ekkoráig semmi panaszunk nintsen. Mezeink, Erdeink és az egész termő Természet itt olly gazdag, hogy ezen áldott földön *Kiss Oláh* Országban lakók meg-valják, hogy illyen bőv termésre nem igen emlékeznek. — A' *Krájovai Reducált Spadár*, kinek 12-ezer forint fizetése vala az Orzágtól, most 13 falujt pénzé akarja tenni, és a' Bánátban akar lakóhelyet keresni magának. A' sok Kurir tsak jár itt alá 's fel, még sem vagyunk semmiről is bizonyosak. — Nagy híre vala már régtől fogva, hogy utolsó Septemberrig fegyvernyugvás lenne, mi pedig itt *Kiss-Oláh* Országban még semmit sem tudunk felölle, és mind ekkoráig várakozunk, hogy *publicáltásék* — annál is inkább, mivel már az előbbeni fegyvernyugvásunknak ideje ki-tölt. — — Lengyel Országban ezen túl minden Városokban fegyverben fogják magokat a' Városi Polgárok gyakorolni — és a' hadi *Commissio* nagyon állítja talpra a' hadi-népet. — Meg-érkezett már a' Pruszszus Királytól a' Lengyelekhez tett felelet a' Király választatás eránt, mely ez:

„Egész örömmel és meg-nyugvátsal nézem Lengyel Országok boldogulását; melynek boldog állapotja engemet mindenkör *interessál*, és mondhatam, hogy bennem mindenkör a' leg-jobb frigyessét fogja találni. A' Szakszoniai Háznak Lengyel Királyá lett választatása is előttem igen kedves hír, ebben nem csak meg-vagyok nyugodva, hanem tellyes szerentsét és boldogságot-is kívának hozzá. Ez az értélme a' Király szavainak — várjuk-el mit felel Muszka Ország és Aultria a' Lengyeleknek.

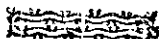
Béts: — A' mi Felsőges Királynénk a' jövő hónapnak elején *Laxenburgból* a' *Schönbruni* nyári Palotába szándékozik által-költözni. — A' mi F. Királyunk, az utolsó tudósítások szerint, igen egészséges friss állapotban vagyon. — Viszfa-érkezéséről ő Felsőgének semmi bizonyost nem tudunk. Az ujjabb hírek azt beszélik, hogy Augustusnak végéig *Olasz* Országban fogna ő Felsőge maradni, és September elején jöne Prágába a' Koronázásra, és innen haza Bétsbe — de bizonyost nem mondhatunk. — A' *Schönbruni* Ts. K. Kertbe egy néhány *Strutz* madarak érkeztenek Nápolyból. — *B. Lopresti*, kinek szerentséllen historiája a' mi Olvasóink előtt már esmeretes, meg-szabadult, minthogy semmi rá nem sült. — *Blánchárd* minden órán harmadik probájához fog, és indulni fog a' *Levegőben*. — Minthogy *H. Petankin* Pétersburgban maradt, és nem-is szándékozik menni az idén Táborba, sokan ugy itélnek, hogy a' Portával való békefsége mind a' Muszka, mind a' mi Udvarunknak minden órán meg- lenne. — A' Lengyel Szabadság és ujj *Constitutio*, ki hirdetése után minden felől szándékoznak a' Mesteremberek és a' Keskedők ide telepedni — a' ki csak valamire való Mester-ember Frantzia Országban, most mozdúl-ki onnan — majd helyre áll Lengyel Ország.

Ered 3-dik Juny. — Tekintetes Nemes Zala Vármegyének, a' múlt Május Hónapnak 30-dik napján kezdődött Köz-Gyülekezete. A' mellyet minémü beszéddel kezdett-el, Fő Ispányunk Mltgos Gróf Althánn János Ur, azt ime itt meg küldöm; mi lett légyen következése? nem tartom szükségnek, hogy töllem tudja-meg a' Kurir.

Hogy ismét szerentsém vagyon ezen Köz-Gyülekezetben a' T. Rendeket személyem szerint tisztelnem, szokott vigasztalással illetődöm.

Előbb hogy sem Köz-tanátskozásunkhoz fogjunk, szükségesnek látom, a' T. Karoknak és Rendeknek kijelentennem, hogy még a' múlt Köz-Gyülekezetünknek végezetével, a' Felséges Magyar Cancelláriától általam ezen Nemes Megyéhez egy Kegyolmes Rescriptum, hozzám pedig ennek leírása érkezett, mellyben Felséges Urunknak, Hazánk' némü némü sarkolatos boldogulását illető kegyes akarattya rajzoltatik; de én azt rész szerint, hogy már akkor kevesebb számmal voltunk öszve gyölve, rész-szerint pedig azon okból, hogy akkori különös örömünket, és sok Jókra tett reménységünket változás' gyanúja alá ne ejtsem, szánt szándékkal a' máj Köz-Gyülekezetre halasztottam; minthogy tehát ez léssen első és fő pontya tanátskozásinknak, reménlem meg engedik a' T. Rendek, hogy azt előbb, mint sem fog el-olvasatni, rövideden, de vóltaképpen le-ábrázolhassam, azután pedig tulajdon értelmeknek ki-magyagyarázásával T. Rendeket (a' mint vélhetem) gyanús gondolataikban meg-előzhessém.

Az említett leírásban meg-isméri Fels. Urunk, sőt vélünk-is meg-ismértetni kívánnya, melly hafpos végezések tétettek a' közelebb múlt Ország Gyölésén Hazánk köz boldogulására, azon fontos dolgoknak ki munkálkodására pedig, a' mellyet azon Nagy Gyölés alatt végsöképpen el-nem intéztetem, mely jó, és tellyes elégedésünkre szolgáló mód rendeltetett? — De éppen akkor, midön az Ország Gyöl.

Gyűlése illy húzamosan tanátsközött, nem tsak hogy egyenelsen azon Ország Gyűlését illető kérdéseknek vizsgálásába avatták magokat, de azzal sem elégedvén meg, hogy a' Törvényes Rend-szerint Követtyeik által a' Haza' Gyűlése eleibe terjesztették kívánságikat, még más Vármegyéket is fontolatlan Tanátsaik védelmére hódítani törekedtek, meg-nem gondolván azt, hogy ha a' Fejedelem, és az Ország Rendei közt egyenlő Hatalomnak rend-tartása ekképpen fel-öldoztatik, melly szabad Kényen járó uralkodásnak fog hely adatni.

Ő Felsége ugyan előbb, hogy sem azon fő hatalmával, mely a' Törvények őltalmára, és a' magok határját meg-halladó Törvény, és Tanáts-izékek' rendbe vizsgálja hozására kezébe vagyon, élni kéntelenitetne, Attyai kegyes Indulatait követvén inti, és serkenti az Orzágnak minden Megyéit, hogy tartoztassák meg magokat az ollyan dolgokban avatkozástól, mellyek egyenelsen az Ország' Gyűlését illetik, azok eránt pedig, mellyek az orizágos Deputátziokra bizatattak, a' mi kívánságai vagynak, ezeket a' Hertzegi Palatinus Urnak mutatassák-bé, többnyire pedig az Ország-Gyűlése végzéseitől várjanak.

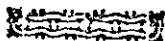
Valamint azonban ő Felsége minden Ns Megyéknek, sőt magános személlyeknek is, kik a' múlt időkben a' Törvényes úton kívül való jártokkal hibáztak, örökös engedelmet, felejdékenységet ígért, s a' mely mellett tovább is álhatatosan maradni kívánt, ugy ellenben kegyessen reményli, hogy minnyájan a' Ns Megyék is az a' féle törvénytelen tselkedeteiknek, mellyekkel ő Felségének Királyi méltóságát meg-sérthetnék, még a' nyomát is Jegyző-Könyveikből ki-törteni, és éretlenségnek vallani, utóbbra pedig mind az ollyasoktól, mellyekkel azon ő Felségének Méltóságos neheztelését meg-érdemelhetnék, magokat meg tartoztatni fogják.

Ez lévén tehát Summája ő Felsége azon kegyes akarattyának, melly a' mondott Le-írásban foglaltatik, a' miútt ennek el-olvasásából bővebben meg-fog-

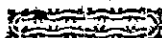
fogjuk érteni. Én magam se tagadom, hogy ezeket először halván lehetne olly formán gondolkodni, hogy valóban fekszik még valami a' szivén a' mi jó Királyunknak, és vagyon még valami hijja az annyiszor ki-nyilatkoztatott vizsontag-való bizodalmának; de hogy illyes gyanús magyarázattal senki ne terhelve elméjét, kívántam előre a' magam gondolkozásit ezek eránt ki-nyilatkoztatni.

Én ugyan meg-gondolván azt magamban, hogy a' Királyi fő Hatalom általyában az illyen Köz Társaságok Termézetében gyökerez; nállunk pedig Örörl reánk maradt Törvényeken épült, 's ugyan azért eredet szerint szent, és Jobbágyi Tiszteletre méltó.

Továbbá gondolóra vévén azt-is, hogy ámbátor a' mi Ns Megyénk sem abban, hogy magát ollyasokba avatta, mellyek őtet nem illetik, sem pedig hogy tanátskozásinak ki nyilatkoztatásában a' Törvényes utat, és módot el-hibázta volna, mivel a' hol kellett a' maga Követtyei által munkálódott és ezeknek ollyan útasításokat adott, a' mellyeket Törvényeseknek lenni ítélt, a' miket pedig Tanátsai és Végzéseik között több Nemes Megyékkel közölt, azt Törvényes úton, és tellyes il-lendőséggel tselekedte, még eddig a' Királyi Méltóságnak meg-fértésére okot nem adott; és így mindenkor a' Törvénynek Szentségét viselte szeméi előtt, valamint hogy a' Felsőges neheztelett semmi-ben meg-nem érdemlette, ugy a' vétkeiknek bocsá-nottlyára, és törvénytelen tetteinek kegyes le-felejtésére-is szüksége nem vólt, mindazonáltal, mivel ezen többször említett Le-írás ezen Országai minden Nemes Megyéknek meg-küldetett, és lehet hogy azok közt fognak találtatni, kik vagy Köz-Gyüle-kezeiteikben, vagy pedig magános személlyek sze-rint tett tselekedeteik által okot adtak, a' Királyi fő Méltóságnak meg-bántódására, avagy ha talám valóságos okot nem adtak-is, leg-alább a' hízelt-dő Tanátsadók által ollyanoknak lenni magyaráz-tattak.

Utoljára pedig meg- emlékeztvén arról is, hogy a' mi Magyar Hazánkban a' fent említett Felsőleges Méltóságot egy olly Kegyes Fejedelem bírja, királ tellyes meg- elégedéssel vagyunk el- hitetve, hogy a' leg- főbb és talám erőszakos, vagy a' szabad ké- nyén járó hatalommal soha nem fog, 's tsak nem is kíván rajtunk uralkodni, és a' ki tsak nem régen is mind azzal, hogy a' múlt Nagy Gyűlésen tett sok hasznos Végzéseknek meg- erősítésével Országunk javára annyira gondoskodott, mint pedig azzal, hogy Atyai Kegyelmeinek önként való ajánlásival, sőt osztagatásiyal is örvendeztetett bennünket, ta- gadhatatlan, és sokkal nagyobb bizonyosságú jeleit adta, hozánk vonzó igaz szeretetének, és töké- letes bizodalmának, hogy sem valamely kedvetlen alattombá- valóságot gondolhatnánk, Atyai szíven fekünni; ugy itélném, és igen örülünk, ha a' T. Karoknak és Rendeknek is abban meg- nyugodni tetteznek, hogy félre tévén minden gyanús gondo- latainkat, tellyes bizodalommal mutatnánk bé, mind ezen gondolkozásinkat; sőt még azt is ő Felsőgég- nek; hogy mi ugyan azon Végzéseket, mellyek Jegyző Könyveinkben köz- akarattal irattattak, mint hogy azokat mind törvényeseknek itéljük, ki- nem töröljük, valamint nem bántjuk azokat is, mel- lyeket a' múlt siralmas időkben igazgató törvény- telen elől járóink iktattak azokba; hanem a' köz- jó szeretetétől víveltetvén újabb, és törvényesebb föl jegyzésekkel szándékozunk inkább azokat meg igazítani. A' mi pedig a' haza javára tzelező ki- vánságinkat 's fel- tételünket illeti, azokat igen is törvényes úton fogjuk bé jelenteni. Többire ő Fel- ségének a' maga Királyi Kegyelmei ajánlásait Jobbágyi alázatossággal fogadjuk, ugy azért is, hogy (magunkat semmi Törvénytelen tetteinkért hirteleneknek lenni nem ismérjük) Hazafi barátink- nak meg- jegyzet hibáit kegyessen meg- engedni, és el- felejtteni méltoztatott. Háláadatosok vagyunk, de egyszersmind könyörgünk ő Felsőgégnek, hogy a' vilzontagló bizodalom köztünk már annyira gyö- keret

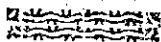

keret vevén, ne engedje ezután semmi ellenkező Tanácsokkal ezt a' mi tökéletes fiúi szeretetűket, és Jobbágyi hűségünket ellenkező indulatokra magyaráztatni.

Ugy vélem T. Ns Vármegye! hogy sokkal nagyobb érdemet teszünk a' köz haszonra, ha illy nemes szível válaszolunk, mintsem ha ezen le-írásnak ki-mondásait, mellyeket csak egy rossz helyre tétetődött szó is balra magyarázhat, gyanúba vészszük, és ez által sok kedvetlen következtetéseknek helyt adunk.

A' Muszka Császárnénak első Katharinának élete le írása.

Első Katharina, ki előbb Alexiovnának nevezetett, és Muszka Császárné volt, egy *Liflandiai* falusi Parasztnak volt Leánya. Mi? egy Hatalmas Császárné egy falusi Parasztnak Leánya? Ó Világ fátumai! Oh emberek' változó, sorsa. — Ezen hatalmas Császárné az ő Familiájának neve szerint *Al-séndágnak* neveztetett, és még nevendék ifjú gyermek korában meg-hálván az Attya, az ő beteges özvegy Anyját és magát tulajdon munkája által táplálja vala. Egy *Lutheranus* Predikátor tanítja vala őtet a' vallás fő ágazataira, ki a' szegény Katharinát meg-fzánván, árva sorsán könyörült, és édes Anyja halála után a' maga Házához fogodta. Itt ő a' Predikátor Liánkáját hordozta ölében, és mint hogy rendkívül szép ábrázatú, természetű, és igen kedves maga viléletű Liányka volt, meg-engedte néki a' Predikátor, hogy az ő Leánykaival oskolát járjan. Meg-hal még nevendékeny korában a' Predikátor. Nem tudja vala már most szegény mihez fogjan, és hogy folytassa életét. El-megy *Márienburg-ba*, hogy ott magának szolgálatat keressen; ekkor a' *Svédok* és Muszka között háború lévén, rá ütnek egykor a' leg-szebb virágjában lévő Katharinára a' Svéd Katonák, és erőszakot tesznek vala az ártatlanon, ha egy All-tiszt nem érkezik vala oda, ki ezeknek kezekből ki ragadván, a' maga oltalma alá vevé. De mint meg-vettene és el-hámta-

bámúlja a' szegény *Katitza* midőn meg esméré, hogy ezen ötöt meg-szabadított Káplár, az ő Jóltévőjének a' *Luthrónus* Predikátornak a' fia. Ezen Káplár egy irást ad neki kezébe egy Kálmárhoz, ki ötöt azon-nal a' maga házába fogadá, és a' maga Léányát rá bizá. Ezen Kálmár egy idős gazdag özvegy ember lévén, házosságot ígér vala a' szép *Katitzának* de ez azt el nem fogadá, hanem az ő Jól-tévője fiá-nak ígéré azt (a' Káplárnak) kinek már tsak egy Katja vala, mint hogy a' másikat az ütközetben elvesztette vala. Eppen azon a' napon, midőn már a' szép *Katitza* öszve akarna a' Káplárral kelni, *Márienburg* varosla a' Muszkáktól ostrommal vétetik körül, és megis vétetik. Az ő Káplár szeretője el esik ezen viadalban. A' Muszkák bé rohannak a' Városba, és *Katitza* el buvik egy Kementzébe; de a' Muszka Katonák ki huzák onnan. Fő Muszka Vezér *Mentzikov* meglátván a' szép Léánykát pénzen vevé meg a' Katonáktól, és el-küldé a' teltvér hűgához, ki ezen Léánykát egész örömmel fogodá magához — főt nem tsak, hanem midőn annak eszét és szépségét megszerette volna, tsak nem Barátjának fogodta. Egy idő múlva Generál *Mentzikovnál* ebédel elfő *Péter* Tsászár, és *Katitza* udvaral vala az asztalnál. Ezen nagy Tsászár azonnal észre vette a' szolgáló Léánykának szépségét, és tsak nem halálra szeretvala belé. El jő megint másnap, és beszél a' szép *Katitzával*, és bámulja ennek szép elméjét — és képzeli a' többi szépséget. Ez a' nagy Tsászár bámulván ezen szépséget, napról napra inkább bolondúl vala *Katitza* után. Ezen Léánykának már annyi esze vala, hogy tudta ezen nagy Felleghez alkalmaztatni magát annyira, hogy ez ötöt 1707 esztendőben tükös Felelégének valóstá. 1712-dikben nyilvánlagos esküdt Felelégének valván, 1724-dikben Tsászárnénak koronáztaték. Halála után *Péternek* 1725-dikben egész Muszka országban Uralkadó Tsászárnénak hirdetteté ki; és valóban meg-is mutatta, hogy ő méltó volt a' Koronára; mert ő a' szívnek azt az állan-dó

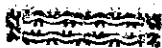
dó és alhatatos bátorságát bírta, mely minden ő ellenségeit meg-reszkedtetete. Egykor a' Nagy Péter Tsászár a' Pruth vizénél egész Táborával körül lévén a' Nagy Vezértől foglalva, a' szép Katharina minden Kintsét és drágaságát magához vévén a' Nagy Vézérhez mene, és a' maga hathatos szépen szollásával s. t. arra bírta a' Vezért, hogy mind Ferjét mind az egész Táborot meg menté az éhél halástól, vagy a' rablágtól. Meg-hólt szegény 1727-üzben Majusnak 17-dik napján, életének 38-dik esztendejében. Mi olta a' Világ áll talám soha senkinek ilyen forsa nem vólt, mint ezen első Katharinának, ki a' leg-alsobb rendből a' világnak leg-nagyobb méltóságára hágott vala. Mondjon valaki már nagyobb szerentsét ennél? — Nagyak! ne nézzetek senkit kitsinynek! tsak a' sors az, ki nagygyá 's kitsinye teszi az embert — külömben Pál mint Péter sziatén ugy mezeitelen született — és az ember nem egyéb tsak ember.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sapient i:

A' négy lábú állatok a' magok Királyok előtt panaszt tettek az eránt, hogy a' magok belső titkos Ministereik között, az ő fundamentális Törvényeik ellen még egy pár két lábú állatok is találtatnak, u. m. a' Strutz madár, és a' Majom. Melly panaszokra a' Király ilyen képpen felelt: Hogy ezen két lábú Allatok olyan egy néhány valóságos tulajdonságokkal bírnak, a' mellyeknek egy Ministerben fel-találtatni éppen szükségesek, és a' mellyeket én a' négy lábú Allatokban fel nem találhatok; mert a' Strutz Madárnak olyan jó gyomra vagyon, hogy a' még a' vasat is meg-emészti, mint hogy pedig az egész Testnek a' Gyomor a' Könyhája, azért ezen gyomorból az agy-velőbe nem olyan gőzölgések mennek fel, mint a' több négy lábú állatok gyomraikból, a' mellyeknek fejekbe a' vér is a' maga természete szerint könnyebben fel-mehet. A' Majom, a' mit én tselekézem, ő is min-

dent

dent meg-tselekezzik, 's mi kell már ennél több? Továbbá mind a' *Strutz madárnak*, mind a' *Majomnak* a' hátulsó felek mezitelen lévén, ha azokat valami rúttság van, azt az ember mingyárt észre veheti; a' több 4 lábú Miniszterek pedig azon részeket bé-fedezve tartván, az ő rúttságokat az emberek csak akkor veszi észre, mikor azok már a' földre le hullattak; következés-képpen azokat a' magok kútfejeikbe bé-fojtani már igen késő. Ezeket a' thaga vénsége miatt hivataljától meg-fosztatott Udvari Kantzellárius az Eléfant el-halगतván, ilyen, mások vélekedéseinek ellent nem vető szókkal szólja a' Királyhoz: Király! En ugyan a' te okaidat fosztásnak nem mondhatom, mindazonáltal azzal a' gyanúval élek, hogy az a' kár még igen könnyen meg-történhetik, hogy a' *Strutz* madár akkor midőn a' maga gyomrába a' vasnak nem léte miatt vasat nem vehetne, aranyat és ezüstöt fogna enni; 's a' *Majom*-is azoknak az állatoknak, a' melyeknek te a' szakállokat vagy a' szőröket nyirbólod, tsupán szolgálatra való készségből, még a' gégejüket is mind el-vagdalja. Erre a' Király így felelt: Ezt úgy távoztatjuk el, hogy a' vasat evő *Strutz-madárnak*, hogy valaha a' körme közzé arany vagy ezüst menjen; és a' mindent utánna majmozó *Majom*, hogy a' kezébe kést vegyen, azt meg nem engedjük. 'S ilyen móddal leve a' Király és a' Nép között hékelség.